

ITS novice maj 2013

Uvodnik

Spoštovani člani S-ITS,

Za nami je največji društveni dogodek leta 2013, simpozij ISEP 2013, ki je bil več kot uspešen. Veliko število tako tujih kot domačih predavateljev in slušateljev ponovno dokazuje pomembnost takšnega dogodka za našo regijo. V spomladanskem obdobju smo se udeležili tudi srečanja evropske mreže ITS društev, aktivni pa so bili tudi nekateri naši člani, ki so poskrbeli za implementacijo ITS tehnologij v prakso. Vse to in še več vam predstavljamo v tokratni verziji društvenih novic.

V mesecu maju načrtujemo tudi letno skupščino društva, kamor boste s povabilom seveda vsi vabljeni.

Še vedno velja povabilo vsem, ki ste bili kakorkoli aktivni na področju Inteligentnih Transportnih Sistemov, da rezultate in novice delite z našimi člani tako, da prispevke posredujete na društveni naslov info@sits.si.

Želim vam prijetno branje novic.

Lep pozdrav,

Robert Rijavec
Predsednik S-ITS

Novice članov društva S-ITS

21. mednarodni simpozij o elektroniki v prometu pod sloganom »Inteligentni transportni sistemi v realnem času« - ISEP 2013

Slovenian ITS Association

Electro technical Association of Slovenia

Slovensko društvo za inteligentne transportne sisteme je v sodelovanju z Elektrotehniško zvezo Slovenije med 25. in 26. marcem 2013 organiziralo 21. mednarodni simpozij o elektroniki v prometu – ISEP 2013, pod sloganom »Inteligentni transportni sistemi v realnem času«.

Letošnjega simpozija na temo načrtovanja in implementacije sistemov ITS v realnem času, se je udeležilo preko 50 delegatov iz 7 držav, ki so se osredotočili na pomen načrtovanja, razvoja in uporabe inovativnih tehnologij prometne infrastrukture in prometnih sredstev z namenom sinergije med različnimi aplikacijami telematike, ki uporabnikom zagotovijo ključne informacije v realnem času. Inteligentni transportni sistemi in storitve se namreč z bliskovito hitrostjo razvijajo in razširjajo za vse vrste prevoza po vsej Evropi. Cilj simpozija je promocija strateških usmeritev v integracijo in krepitev evropske raziskovalne dejavnosti na področju sonaravnega transporta v Sloveniji, drugih mladih članicah ter pridruženih in sosednjih državah.

Na simpoziju so mednarodni in domači strokovnjaki poudarjali pomen povezave in komunikacije med različnimi vrstami prevoznih sredstev (vozila, vlaki, letala...), o komuniciranju preko mobilnih naprav ter o povezavi med vozili in infrastrukturo v realnem času. Zagotovitev multimodalnih potovalnih informacij

v realnem času, uporabniku omogoča enostavnejše in ekološko prijaznejše načrtovanje poti in izbire prometnega sredstva. Upravljavcem prometnih omrežij (cestnih, železniških...) pa podatki o pretokih, hitrosti, potovalnih časih, vremenskih razmerah itd. zagotavljajo možnost učinkovitejšega in optimiziranega vodenja potnikov in prometa v realnem času: optimiziranje mreže semaforских sistemov, upravljanje prometa na daljših koridorjih, hiter odziv v primeru izrednih dogodkov, vodenje prometa glede na povpraševanje s prilagajanjem hitrostnih omejitev, dinamično prilagajanje tarif v cestninjenju prometnega toka, prilagajanje kapacitete mestnega potniškega prometa glede na povpraševanje itd. Povečanje pretoka in zmanjšanje zamud pa imata seveda širši vpliv na celotno družbo, ki se kaže v povečani produktivnosti, zmanjšanju administrativnih stroškov in nenazadnje tudi povečanju dohodkov.

Prvi dan kongresa so domači in tuji strokovnjaki predstavili zanimive referate iz področja cestnega, železniškega in vodnega prometa. Drugi dan simpozija pa je bil namenjen ogledu nadzornega centra za upravljanje semaforских sistemov in mestnega potniškega prometa mestne občine Ljubljana.

Mednarodni simpozij ISEP 2013 se je ponovno izkazal za zelo pomemben dogodek za mreženje ITS strokovnjakov Slovenije in sosednjih držav, z vzpostavitvijo poslovnih in osebnih stikov med starejšimi in mlajšimi obiskovalci

Simpozija, ki predstavljajo jedro razvoja in implementacije inteligentnih transportnih sistemov.

Srečanje mreže evropskih ITS društev v Helsinkih – marec 2013

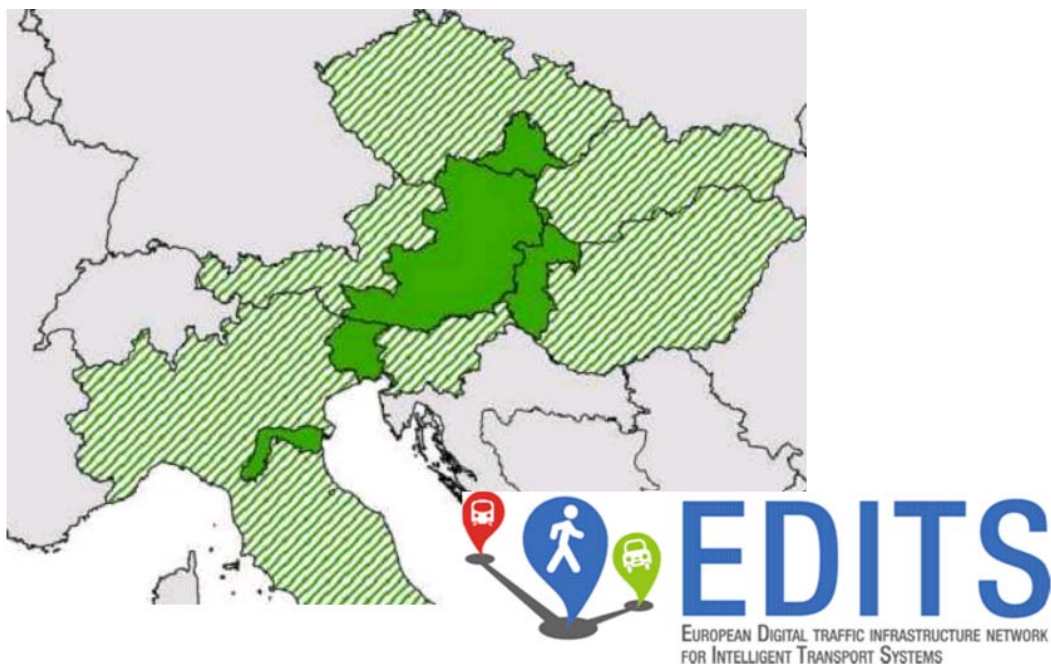

Med 25. in 27. marcem 2013 je v Helsinkih na Finskem potekalo pomladansko srečanje združenja nacionalnih ITS organizacij iz Evrope in širše, katere član je tudi Slovensko društvo za inteligentne transportne sisteme. Mreža nacionalnih ITS društev je združenje nacionalnih interesov ITS, ustanovljeno z namenom, da se zagotovi izmenjava znanja in informacij vsem akterjem na lokalni in nacionalni ravni v smislu podpore ITS.

Prvi dan srečanja je bil namenjen Plenarnemu srečanju mreže ITS društev. Srečanje je z govorom dobrodošlice odprl g. Sampo Hietanen, predsednik ITS Finske, ki naslednje leto poleti gosti evropski ITS kongres. Aktivnosti na temo letošnjega ITS kongresa je predstavil predstavnik irskega ITS društva, David O'Keffe, ki letos junija gosti evropski ITS kongres. Več informacij o kongresu najdete v rubriki prihajajočih dogodkov. Sledilo je poročilo koordinacijskega komiteja, ki ga je predstavila predsednica mreže evropskih ITS društev, ga. Jennie Martin, predstavnica ITS Velike Britanije. Mr. Karlsson (ITS Švedska) je govoril o možnosti participacije posameznih ITS društev na skupnem evropskem ITS paviljonu tako v Dublinu kot tudi v Tokiju, kjer bo potekal letošnji svetovni ITS kongres, ter o možnostih cenejših kotizacij v primeru skupne prijave na kongres. V nadaljevanju smo posamezne države predstavile aktivnosti na temo ITS direktive, predstavili smo Strategijo razvoja ITS v Sloveniji do leta 2020, dokument, ki smo ga našim članom predstavili v prejšnji številki novic.

Drugi dan srečanja je bil namenjen delavnici na temo Pametnih avtocestnih koridorjev. Domači strokovnjaki so prikazali vodenje prometa na koridorju med Helsinki in Petrogradom, kjer velik delež tovornih vozil in težavne zimske razmere v dobri polovici leta zahtevajo učinkovite ukrepe vodenja prometa. Kolegi iz Češkega ITS društva in njihov član Eltodo, ki smo ga na ekskurziji leta 2011 obiskali tudi mi, so predstavili predorski sistem, komponente in simulator izrednih dogodkov, ki po vsebini in funkcionalnostih močno spominja na našega. ITS Austria je predstavil evropske projekte na temo pametnih koridorjev, ki potekajo tudi čez naše ozemlje a žal ne vključujejo naših sistemov in našega znanja.

Več informacij o delovanju mreže in njenih članih si lahko preberete na <http://www.itsnetwork.org/>.

Parkirni sistem **SLIM PARK**

V mesecu aprilu 2013 je podjetje Traffic design d.o.o. za naročnika Ilirija d.d. na Tržaški cesti 40 v Ljubljani na Viču vzpostavilo nov parkirni sistem SLIM PARK nemškega proizvajalca Designa.

Parkirni sistem SLIMPARK predstavlja kompaktno sistemsko rešitev za upravljanje parkirišča pri čemer nudi veliko mero funkcionalnosti, elegantno zasnovano opremo in enostavno uporabo. SLIMPARK je namenjen upravljanju hotelskih parkirišč, parkirišč pred trgovskimi centri ter ostalih manj obremenjenih parkirišč.

Sistem postavljen v Ljubljani na Viču je sestavljen iz enega vhoda, enega izhoda ter iz avtomatske blagajne za plačevanje parkirnine.

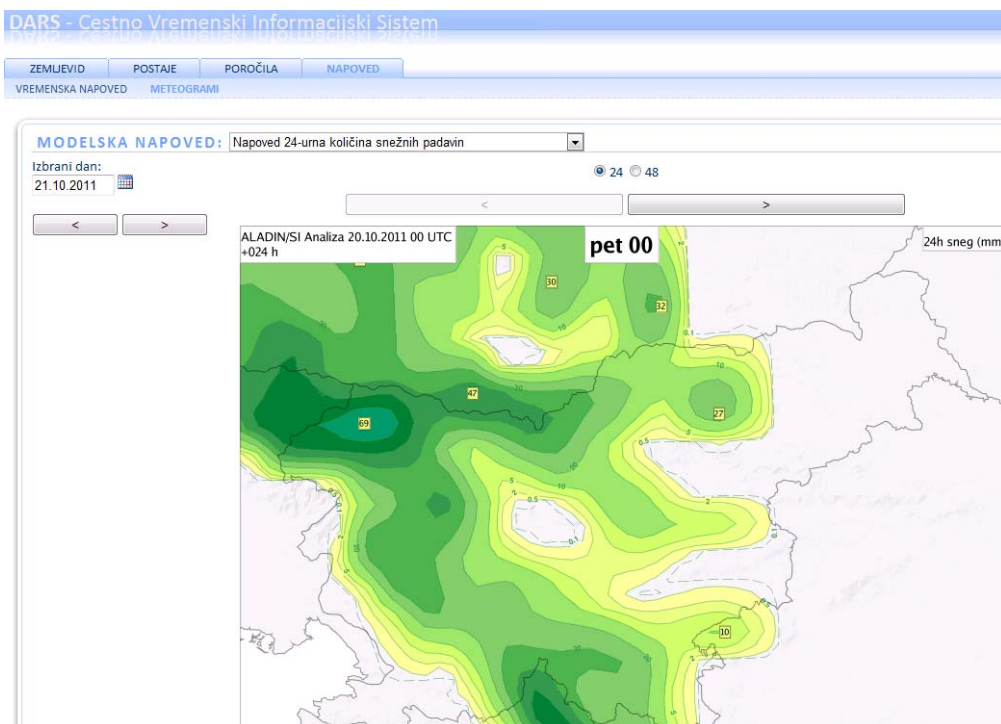
Več informacij o parkirnih sistemih na spletni strani www.traffic-design.si.

Novosti pri razvoju cestno-vremenskega informacijskega sistema (CVIS) v upravljanju DARS

Obstoječi DARS cestno-vremenski informacijski sistem (CVIS) vsebuje bazo vseh podatkov iz cestno-vremenskih postaj (CVP) in tudi enoten uporabniški vmesnik, ki omogoča pregled nad trenutno vremensko situacijo na slovenskem avtocestnem omrežju. Dostop do podatkov je preko spletne aplikacije omogočen vsem ključnim uporabnikom na DARS-u. Podatki se uporabljajo za optimizacijo delovnih procesov na področju vzdrževanja, podatkovna baza pa hkrati služi tudi kot vhodni podatek v širše zastavljenem sistemu (Sistem za Nadzor in Vodenje Prometa).

Cestno-vremenski informacijski sistem nudi vpogled v trenutno stanje na cestišču na lokacijah CVP. Pregled vseh podatkov je mogoč preko tabel, grafov in kot novost v letošnjem letu tudi na interaktivnem zemljevidu. Obenem je preko zemljevida razpeta tudi radarska slika padavin, ki omogoča spremljanje intenzitete padavin v realnem času. V kombinaciji s podatki iz CVP pa tako ustvari boljši pregled na vremenskimi razmerami. Poseben segment sistema so tudi integrirane vremenske napovedi, tako napovedi v obliki 48-urnih ter 10-dnevnih meteogramov kot tudi ploskovne napovedi različnih spremenljivk. Vsi podatki in napovedi se v sistemu arhivirajo in jih je mogoče kadarkoli uporabiti za nadaljnje analize preteklih situacij in dogodkov.

Za učinkovito vzdrževanje avtocest, predvsem v zimski sezoni, pa je nujna napoved stanja cestišča. Zato je v letu 2012 DARS sistem CVIS nadgradil z univerzalno napovedjo temperature in stanja cestišča. Ta napoved bo na voljo za vsako postajo za 12 ur vnaprej, z osveževanjem napovedi vsako uro. Večurna zanesljiva napoved temperature in stanja cestišča omogoča optimalnejšo izvajanje preventivnega posipanja.

Marko Korošec, skrbnik cestno-vremenskega informacijskega sistema na DARS

Slovenska inovacija, ki rešuje življenja

Na Vranskem so pred časom predstavili delovanje posebnega detektorja mrtvega kota, ki voznika pravočasno opozori, če mu med vožnjo grozi nevarnost trka. Naprava stane od 3 do 10 tisoč evrov, na lokacijah, kjer je že nameščena, pa se je izkazala za zelo učinkovito.

Detektor za svoje delovanje ne potrebuje električnega napajanja, saj se napaja na sončno energijo

Inovator Peter Korun iz mariborskega podjetja Aktivna signalizacija Korun je v Centru varne vožnje na Vranskem predstavil opozorilni detektor mrtvega kota za zagotavljanje večje varnosti v prometu. Kot je povedal Korun, detektor predstavlja aktivno neposredno signalizacijo, ki udeležence v prometu obvešča o možnosti trka. Omenjeni detektor so razvili v veliki želji, da se poveča varnost na nezavarovanih železniških prehodih, nepreglednih cestnih odsekih in v garažnih hišah. Naprava tako izredno poveča varnost prometnih udeležencev, kadar so ti v neposredni nevarnosti trka.

V Radečah je detektor nameščen nad prometnim znakom STOP. S senzorji zazna gibanje objekta na prednostni in na stranski cesti, opozorilo pa se prižge, če obstaja nevarnost trka.

Zaenkrat je naprava nameščena na šestih lokacijah, in sicer v Mariboru, Žalcu, Celju in v Radečah. Namesti se jo nad že obstoječi prometni znak – ogledalo ali pa kot samostojen znak. Naprava uporablja dva ali več senzorjev, ki merijo v nevidni kot udeležencev prometa. Ko naprava zazna udeležence prometa na prednostni ter neprednostni cesti hkrati, poda udeležencu, ki je na neprednostni cesti, opozorilo o nevarnosti trka z drugim udeležencem prometa, je dejal Korun in poudaril, da naprava posreduje samo v primeru možnosti trka in jo vozniki ne smejo dojemati kot semafor.

Korunovo inovacijo je finančno podprla tudi žalska občina, enega prvih detektorjev pa so namestili na kritičnem odseku v Novem Celju pri Žalcu. Vodja sektorja prometne policije na Generalni policijski upravi Ivan Kapun je pojasnil, da je lani na slovenskih cestah zaradi neupoštevanja pravil prednosti umrlo 20 ljudi.

Detektor se je v obdobju testiranja že izkazal za zelo zanesljivega, vozniki pa bomo z inovacijo pridobili dodatno pomoč pri vključevanju na prednostno cesto v nepreglednih križiščih ali pa pri prečkanju železniških prehodov na nepreglednih odsekih.

Z aplikacijo na telefonu lažje do izpita

Šole vožnje so za bodoče voznike pripravile aplikacijo za pametne telefone, kjer na enem mestu pridobite vse podatke, ki vas zanimajo na poti do vozniškega dovoljenja. Aplikacija je trenutno na voljo za operacijski sistem Android na spletnem portalu Google Play, pravtako bo kmalu na voljo tudi aplikacija za iOS.

Aplikacija omogoča pregled nad šolami vožnje in centri varne vožnje v Sloveniji, izbiro regije in kraja, ter prikazuje kontaktne informacije šol vožnje, uradne ure, termine tečajev, ki jih izvajajo in morebitne akcije, ki jih ponujajo. Vpis na tečaje in izobraževanja je možen tudi preko aplikacije.

Kljub temu, da za večino naših članov pot do vozniškega izpita najbrž ni več aktualna, pa ideja o vzpostavitvi aplikacije ponuja razmislek o možnosti uvedbe podobnih aplikacij tudi na drugih področjih.

EU in svetovne ITS novice

Promet v prihodnosti

Kratek in zanimiv filmček, za vse, ki bi radi videli, kako bo promet potekal v prihodnosti:

http://www.youtube.com/watch_popup?v=t1gTzc7-IbQ&feature=player_embedded

Kolesarska avtocesta

Medtem, ko si pri nas kolesarji le stežka priborimo svoj prostor na cesti, v Veliki Britaniji uvajajo kolesarske avtoceste. Podaljšanje obstoječe kolesarske avtoceste za 9 kilometrov na jugu Londona, bo dodaten pas za vsako smer vzela cestnemu prometu. Pri načrtovanju v mislih niso imeli le povečane kapacitete, temveč tudi izboljšano varnost in udobnost potovanja na delovno mesto, rekreacijo ali po drugih popoldanskih aktivnostih.

Taki aktivni ukrepi seveda pritegnejo bistveno več kot le propagandne akcije.

Zmanjšanje števila mrtvih na evropskih cestah

Evropska komisija poroča o zmanjšanju števila mrtvih zaradi prometnih nesreč za 9% v letu 2012, kar predstavlja 3000 življenj. To predstavlja najmanjše število smrtnih žrtev v prometu od kar obstajajo statistični podatki.

To vseeno pomeni 75 smrtnih žrtev na dan v Evropi in po besedah komisarja za promet g. Siim Kallasa bo glavna prioriteta EU do leta 2020 spraviti to številko na nič, obenem pa zmanjšati tudi število težko poškodovanih v prometnih nesrečah.

Prometno-varnostno najbolj zavidanja vredne države še vedno ostajajo Švedska, Velika Britanija, Danska in Nizozemska.

Prihajajoči dogodki

29. delavnica VITEL, 27.–28. maj 2013, Brdo pri Kranju, Slovenija pod naslovom Infrastruktura za izpolnitev Digitalne agende in kaj potem – primer Slovenije"

Kolegi iz Elektrotehniške zveze Slovenije vabimo k sodelovanju na 29. delavnici VITEL, ki bo potekala na Brdu pri Kranju, 27. in 28. maja 2013.

Evropska unija je maja 2010 sprejela t.i. Digitalno Agendo kot eno od sedmih ključnih pobud razvojne strategije Europe 2020, saj se zaveda, da je dobra informacijsko komunikacijska infrastruktura in njena učinkovita uporaba temelj digitalne družbe in gospodarskega napredka. Digitalna Agenda nalaga državam članicam EU, da z ustreznimi lokalnimi ukrepi poskrbijo za njeno realizacijo do leta 2020.

Na tokratni delavnici VITEL bodo obravnavani infrastrukturni vidiki zagotavljanja te pobude, ki predvideva osnovno širokopasovno povezavo za vse Evropejce do konca leta 2013, do leta 2020 pa vsaj hitrost 30 Mb/s za vsa evropska gospodinjstva in možnost priključka s hitrostjo 100 Mb/s za več kot polovico evropskih gospodinjstev. Ocena je, da za realizacijo infrastrukturnih ciljev v EU potrebujemo 200 milijard evrov. Nekateri pravijo, da so v Digitalni Agendi zapisani ambiciozni cilji, po drugi strani pa že vidimo, da so najrazvitejše azijske države to že dosegle in da so njihove ekonomije močne in rastoče.

Kako se na aktualno temo odzivamo v Sloveniji boste spoznali na delavnici.

Aktualne informacije v zvezi z delavnico so dostopne na spletnem naslovu www.ezs-zveza.si/vitel/29delavnica.

Evropski ITS kongres 2013 v Dublinu na Irskem med 4. in 7. junijem 2013

Med 4. in 7. junijem 2013 bo v Dublinu na Irskem potekal letošnji, že 9. evropski ITS kongres. Kongres v organizaciji ERTICO-ITS Europe v tesnem sodelovanju z Evropsko komisijo, bo obravnaval in prikazal najnovejše dosežke na področju inovacij in implementacij ITS tehnologij tako v Evropi kot tudi drugod po svetu. Gostitelji kongresa so društvo ITS Irske, mesto Dublin ter irsko ministrstvo za promet, turizem in šport.

Geslo tokratnega kongresa je »Resnične rešitve za resnične potrebe«. Vse regije širom EU se soočajo s podobnimi izzivi pri doseganju trajnostnih prometnih rešitev za izpolnjevanje svojih trenutnih in prihodnjih zahtev glede mobilnosti. Ministrstva in nacionalne institucije se zavedajo dejanskih potreb, značilnih za njihovo regijo, vendar pogosto težko pridobijo natančne informacije o ITS rešitvah, ki bi regijam prinesla neposredne in otipljive pozitivne rezultate. Glavni poudarek kongresa bo na že preizkušeni in implementirani rešitvah ter inovativnem razvoju, ki rešuje konkretne probleme in zagotavlja povrnitev vloženega denarja v današnjih zahtevnih gospodarskih okoliščinah.

Več informacij o kongresu je dostopnih preko spletne strani

<http://www.itsineurope.com/its9/index.php>